

Směrem k národnímu akčnímu plánu proti rasismu pro Irsko

Veřejná konzultace 2021

Úvod

Komise proti rasismu a průběžná zpráva

Národní komise proti rasismu (National Anti-Racism Committee) je nezávislá komise zřízená vládou v roce 2020 za účelem vypracování národního akčního plánu proti rasismu pro Irsko. Můžete vidět naše členství a podrobné podmínky zadání [zde](#).

V souladu s našimi zadávacími podmínkami jsme v listopadu 2020 předložili naši **průběžnou zprávu** ministrovi pro děti, rovnost, zdravotní postižení, integraci a mládež (Minister for Children, Equality, Disability, Integration and Youth). Zpráva stanoví naše počáteční myšlenky a plány rozvoje Národního akčního plánu proti rasismu. Průběžnou zprávu můžete zobrazit [zde](#).

Konzultace s organizacemi zúčastněných stran a členy veřejnosti je důležitou součástí naší práce. Tato konzultace dává každému příležitost vyjádřit se k tomu, jak můžeme v dnešní době v Irsku účinně bojovat proti rasismu ve všech jeho podobách.

Tento konzultační dokument jsme připravili, abychom vysvětlili, o co v konzultaci jde, a zdůraznili některé oblasti, na které bychom obzvláště uvítali názory a návrhy.

Vaše názory jsou důležité, pomáhají nám rozvíjet způsoby řešení rasismu v Irsku.

Co je to rasismus?

V naší průběžné zprávě jsme jako vodítko pro naši práci načrtli následující chápání rasismu:

[rasismus je]... mocenská dynamika přítomná v těch strukturálních a institucionálních uspořádáních, postupech, politikách a kulturních normách, které mají za následek vyloučení nebo diskriminaci jednotlivců nebo skupin na základě jejich identity, jak je uvedeno v článku 1 Mezinárodní úmluvy o odstranění rasové diskriminace (ICERD), která stanoví:

„...„rasovou diskriminací“ se rozumí jakékoli rozlišení, vyloučení, omezení nebo preference založené na rase, barvě, původu nebo národnostním či etnickém původu s cílem nebo účinkem zrušit nebo zhoršit uznání, požitky nebo výkon, a to za stejných podmínek, lidských práv a základních svobod v politické, hospodářské, sociální, kulturní nebo jakékoli jiné oblasti veřejného života.“¹

¹ Průběžná zpráva komise proti rasismu, 2020, 3.

Uznáváme intersekcionalitu mezi rasismem a jinými formami útlaku založeného na pohlaví, sexualitě, genderové identitě, zdravotním postižení a sociálně-ekonomických podmínkách – a že ženy, děti a muži prožívají dimenze rasismu odlišně.

Porozumění, které jsme přijali, je živé a vychází z mezinárodních právních konceptů a povinností a také z právních předpisů EU a Irska.

Rasismus je systémový problém, který se projevuje v mnoha oblastech společnosti a ovlivňuje mnoho aspektů života lidí. Rasismus je zakotven ve strukturách; odráží a reprodukuje se v institucích, postupech, politikách a kulturních normách; a jejich prostřednictvím má za následek vyloučení nebo diskriminaci jednotlivců nebo skupin na základě jejich rasy nebo etnického původu (včetně národnosti a členství v komunitě cestovatelů).

Rasismus je v Irsku realitou. K jeho řešení potřebujeme komplexní a efektivní národní akční plán.

Rasismus je v Irsku realitou. Průběžné a dobře zdokumentované důkazy ukazují, že jsou zakořeněny na všech úrovních společnosti a zažívají je různé skupiny. COVID dále odhalil rasismus – s rozdílnými dopady na migranty a další skupiny, které jsou terčem rasové diskriminace.

Uznáváme váhu důkazů za poslední roky o existenci rasismu a uvědomujeme si, že musíme začít jednat již nyní. Vzhledem k tomu, že předchozí národní akční plán proti rasismu skončil v roce 2008, usilují organizace občanské společnosti o obnovení národního zaměření, což bylo doporučení, které bylo zopakováno i při posledním přezkumu Irska komisí OSN pro odstranění rasové diskriminace (CERD) v roce 2019. Irská komise pro lidská práva a rovnost (Irish Human Rights and Equality Commission) rovněž vyzvala k vypracování nového akčního plánu.

Rasová diskriminace je v Irsku v současné době zakázána zákonem a rasistické nenávistné projevy jsou rovněž nezákonné. Všechny irské veřejné orgány jsou povinny v rámci své práce činit aktivní kroky k odstranění diskriminace (včetně rasové). Podpora rovnosti a začlenění etnických menšin je pojmenovaným cílem v rámci mnoha strategií vlády a veřejné politiky. Opatření v boji proti rasismu jsou zahrnuta ve strategii integrace migrantů a národní strategii pro začlenění migrantů a Romů. Pro posílení právní ochrany lidí před rasismem bude důležitých několik právě probíhajících reforem. Patří mezi ně navrhované právní předpisy o zločinech z nenávisti a regulace online médií. Reformy, jako jsou tyto, vysílají silný signál, že irská společnost nebude tolerovat, aby menšiny byly vystaveny rasismu v jakékoli formě.

Rasismus a rasová diskriminace však v Irsku přetrvávají navzdory právním zákazům. Stávající ustanovení a politické iniciativy nestačí a přetrvávají značné mezery. Národní akční plán poskytne prostředky k umístění stávajících opatření a zákonů do širšího rámce konkrétních

akcí za účelem zvýšení jejich účinnosti. Rovněž zavede nové akce a iniciativy k řešení stávajících a vznikajících obav. Při vývoji těchto nových akcí a iniciativ budeme mít na paměti skutečnost, že rasismus se protíná s dalšími nerovnostmi a diskriminací z jiných důvodů, například kvůli pohlaví a zdravotního postižení.

Kvalitní údaje o rovnosti jsou při řešení rasismu důležité

Monitorování etnické rovnosti je klíčovým nástrojem při odhalování převládání rasové diskriminace a jejího dopadu na životy. To je zásadní pro rozvoj účinných protiopatření. Mezinárodní kontroly lidských práv opakovaně vyzvaly Irsko, aby zaujalo konzistentní přístup ke shromažďování etnicky členěných údajů poskytovateli veřejných služeb a dalšími. Naše průběžná zpráva to označuje za prioritní doporučení. Národní akční plán dále zvýrazní mezery ve shromažďování a využívání údajů a zváží, jaké změny by nám mohly pomoci lépe využívat údaje v boji proti rasismu.

Směrem k národnímu akčnímu plánu proti rasismu pro Irsko

Je důležité, aby byl plán založen na závazku k hodnotám lidských práv, demokracii a právního řádu. Tyto hodnoty musí charakterizovat přístup a informovat o činnosti irské společnosti v boji proti rasismu.

Jak je uvedeno v naší průběžné zprávě, naše práce se řídí osvědčenými postupy týkajícími se struktury a obsahu národních akčních plánů proti rasismu, jak jsou uvedeny v [Praktickém průvodci k rozvoji národních akčních plánů proti rasové diskriminaci](#) zveřejněném Úřadem vysokého komisaře OSN v oblasti lidských práv.

O naší práci informuje také [Akční plán EU proti rasismu \(2020–2025\)](#), který sám odráží průvodce OSN.

V souladu s pokyny OSN hodláme vypracovat národní akční plán proti rasismu, který je:

- *Založen na standardech lidských práv*
- *Komplexní v rozsahu*
- *Vnitrostátním podnikem*
- *Orientovaný na akci*
- *Veřejným dokumentem*
- *Pokračujícím procesem*
- *Včetně mezinárodních rozměrů.²*

---

² Vypracování národních akčních plánů proti rasové diskriminaci: Praktický průvodce, UN OHCHR 2014, 3.

V této fázi bychom rádi slyšeli vaše názory

V návaznosti na pochopení rasismu a oblastí zájmu uvedených v naší průběžné zprávě a na základě informací z této konzultace bude národní akční plán obsahovat opatření určená všem vládním ministerstvům a agenturám, orgánům, institucím a organizacím – veřejným, soukromým a neziskovým odvětvím – která mají působnost nebo odpovědnost za řešení rasismu nebo jejichž zapojení je zásadní. Národní akční plán se rovněž zaměří na média, a to jak tradiční, tak nové formy. Bude obsahovat akce na podporu práv a rovnosti pro všechny, kteří žijí v Irsku.

Abychom mohli zorganizovat naši konzultaci, navrhli jsme některá témata, která odrážejí problémy identifikované v naší průběžné zprávě. Ujišťujeme vás, že jsme nevybrali tato témata, kvůli toho, že bychom si mysleli, že se jedná o jediné oblasti, kde dochází k rasismu, nebo že jde o jediná témata, jimž je třeba se v národním akčním plánu věnovat. Jsou jednoduše navržena proto, aby podnítily diskusi a pomohly zorganizovat konzultaci. Rovněž bychom rádi slyšeli vaše názory na jakékoli další problémy, o kterých si myslíte, že bychom je měli při vypracování plánu vzít v úvahu.

Ke každému tématu jsme poskytli několik otázek, které nám pomohou podnítit diskusi. Níže uvedené otázky mohou být užitečné pro strukturování vašich vstupů do konzultace. Neváhejte ale vyjádřit své názory na tyto problémy bez ohledu na otázky a/nebo vyjádřit své názory na další problémy, které v tomto dokumentu nejsou uvedeny. Uznáváme také, že mezi těmito tématy může docházet k velkému překrývání.

Téma 1: Přístup ke spravedlnosti

Téma 2: Všechny formy médií a komunikace, včetně nových technologií

Téma 3: Zaměstnanost, vzdělání, zdraví a ubytování

Téma 4: Začlenění a účast

1. Přístup ke spravedlnosti

Toto téma zahrnuje boj proti diskriminaci ze strany donucovacích orgánů, včetně otázek mechanismů stížností, nedostatečného hlášení a forem nápravy.

- Jakou podporu byste rádi viděli na místě pro oběti rasismu?
- Jaká opatření by byla účinná při odstraňování překážek spravedlnosti pro oběti rasismu?
- Jaká opatření mohou donucovací orgány přijmout proti diskriminaci?
- Myslíte si, že má rasismus dopad na zatčené nebo obviněné osoby v systému trestního soudnictví, a pokud ano, jak by jej bylo možné řešit?

- Myslíte si, že má rasismus dopad na odsouzené nebo vězněné osoby v systému trestního soudnictví, a pokud ano, jak by jej bylo možné řešit?
- Myslíte si, že má rasismus dopad na soudní rozhodnutí a soudy, a pokud ano, jaká opatření je třeba podniknout?
- Existují konkrétní problémy spojené s rasismem a rovností pohlaví a přístupem ke spravedlnosti?

2. Všechny formy médií a komunikace, včetně nových technologií

Toto téma zahrnuje tisk a tradiční média a vysílání, stejně jako sociální média a nové technologie.

- Jaká opatření byste navrhli pro řešení rasismu v nových a tradičnějších formách médií?
- Jaké kroky by podle vás pomohly zvýšit reprezentativnost vysílacích médií a tisku na všech úrovních všech lidí žijících v Irsku?
- Jaké výzvy představují nové technologie z hlediska rasismu?
- Existují nějaké příležitosti, které nabízejí nové technologie k posílení boje proti rasismu?
- Jaká opatření by měly technologické společnosti podniknout, aby pomohly v boji proti rasismu?
- Jakou roli může hrát regulace technologických společností v boji proti rasismu?

3. Zaměstnanost, vzdělání, zdraví a ubytování

Jedná se o klíčové oblasti hospodářského a sociálního života, kde jsou nutná opatření na podporu plného začlenění a účasti skupin, které zažívají rasismus ve společnosti a ekonomice. To může zahrnovat boj proti rasismu na pracovišti; zajistit, aby veřejné služby byly navrženy a poskytovány inkluzivně pro všechny; a opatření k řešení rasových nerovností v přístupu ke vzdělávacím, zdravotním a bytovacím službám, jejich účasti a výsledcích.

- Jak byste si přáli, aby se v sektoru vzdělávání řešil rasismus?
- Jak můžeme zajistit rovnost všech dětí, pokud jde o přístup ke službám?
- Jaká opatření by podle vás měla být přijata ve zdravotnictví k řešení nerovností v oblasti zdraví na základě etnického původu?
- Jaká opatření by pomohla řešit rasismus v přístupu k ubytování?
- Jaké iniciativy a opatření byste rádi přijali v boji proti rasismu v přístupu k zaměstnání?
- Existují konkrétní odvětví pracovní síly, kde je třeba v boji proti rasismu upřednostnit opatření?
- Jaké školení a další podpory by mohly pomoci v boji proti rasismu na pracovišti?
- Jaká opatření by mohla být zavedena na podporu zaměstnanosti a začlenění na trh práce a na řešení základních příčin diskriminace?

4. Začlenění a účast

Toto téma zahrnuje roli, kterou může vzdělávání a zvyšování povědomí hrát na všech úrovních v boji proti rasistickým postojům a chování. To by mohlo zahrnovat opatření k posílení nabývání znalostí o rozmanitosti a diskriminaci ve formálních osnovách, nové formování historie tak, aby zahrnovalo skupiny a dimenze, které jsou v současné době ignorovány, a iniciativy na zvyšování povědomí veřejnosti.

V rámci tohoto tématu se budeme rovněž snažit řešit překážky pro lidi z etnických menšin, kteří se účastní demokratické politiky a kandidují v místních a národních volbách. Rovněž vezmeme v úvahu práva na přístup k jakémukoli místu nebo službám určeným k použití veřejností, jako jsou doprava, hotely, restaurace, kavárny, divadla, sportovní zařízení, parky a rekreační zařízení.

- Jaké iniciativy by podle vás mohly zvýšit povědomí veřejnosti o rasové diskriminaci a pomoci v boji proti rasistickým stereotypům?
- Jak můžeme odstranit překážky sociálního začlenění a účasti nedostatečně zastoupených a znevýhodněných skupin?
- Jak můžeme zajistit, aby byli zahrnuti i ti, kteří jsou nejvíce marginalizováni?
- Jaké iniciativy by pomohly zajistit, aby veřejná politika zohledňovala systémový rasismus zažívaný marginalizovanými komunitami?
- Jaká opatření byste navrhli, aby se zvýšil počet lidí z menšinových etnických skupin, kteří kandidují v místních nebo národních volbách?
- Jaká opatření jsou nutná k zajištění protirasistických politických postupů, procesů a účasti?
- Jaká opatření je třeba podniknout pro řešení rasismu ve sportu? Jaké pozitivní činnosti by to mohly zlepšit?
- Jaká opatření je třeba přijmout ke zvýšení povědomí o rasismu v umění a kultuře a jeho řešení? Jaké pozitivní činnosti by to mohly zlepšit?
- Jaká opatření je třeba podniknout na podporu mezikulturního zapojení a účasti komunity?

Můžete nám sdělit své názory na vše, co považujete za relevantní pro vypracování národního akčního plánu proti rasismu pro Irsko. Níže uvedené všeobecné otázky mohou být užitečné.

Všeobecné otázky

- Co považujete za nejdůležitější problémy, kterým čelí menšiny?
- Jaké iniciativy by podle vás řešily mezery ve shromažďování a používání údajů?
- Jak byste změřili, jak dobře plán funguje? Kdo podle vás musí být zapojen do implementace a monitorovacích akcí doporučených v plánu?

- S vědomím, že akční plán pokryje mnoho otázek, jaké jsou dvě oblasti, které by podle vás měly mít prioritu pro včasná opatření?
- Co z dlouhodobého hlediska udělá největší rozdíl?
- Mění se zkušenost s rasismem v závislosti na pohlaví, věku, sexuální orientaci nebo rodinném či občanském stavu?
- Jak interaguje zkušenost rasismu s postižením?

**Irsko vyvíjí národní akční plán proti rasismu.
Vaše názory pomohou s utvářením tohoto plánu.
Děkujeme, že jste součástí této důležité práce.**